

Randwijkse Waarden (Filippo)

Nieuwsbrief

September 2023

Even bijpraten...

Graag praten wij u bij over de herinrichting door kleiwinning in het laatste deel van de Randwijkse Waarden: het perceel van Filippo. De uitvoering van dit werk staat op het punt van beginnen. In deze nieuwsbrief blikken wij kort terug op het voortraject en kijken we vooral vooruit; we informeren u graag over de wijze van uitvoering van het werk.

Kleiwinning op perceel Filippo

In 2016 zijn Filippo Onroerend Goed Mij B.V. en kleiwinner Delgromij (onderdeel van K3) een samenwerking aangegaan voor de uitvoering van de winning van klei op perceel Filippo. Dit perceel is 2,2 hectare groot en maakt onderdeel uit van een bestaande ontgrondingsvergunning. In het overige deel van de uiterwaard is eerder al klei gewonnen. Perceel Filippo is het laatst resterende deel van de vergunning. Delgromij ziet voor de komende tijd goede

mogelijkheden om de zogenoemde 'geelbakkende klei' uit deze vergunning te benutten in de grofkeramische industrie, waar er bakstenen en dakpannen van worden gemaakt.

Gewijzigde eindoplevering

In de oorspronkelijke ontgrondingsvergunning uit 1985 werd uitgegaan van het herstel van de agrarische gebruiksfunctie door hercultivering na kleiwinning. Door de tijd heen is de

visie op ontgroning én op dit deel van het gebied echter gewijzigd. Dat heeft ertoe geleid dat we het gebied niet geschikt maken voor landbouw, maar dat we er een goede basis voor natuurontwikkeling gaan creëren. Dat betekent dat we de klei zorgvuldig 'reliëfolgend' gaan ontgraven, tot op de onderliggende zandbodem. Daarmee herstellen we de historische strang. We gaan deze strang weer permanent watervoerend maken. Ook leggen we een goede basis voor de ontwikkeling van bloemrijk grasland en riviermoeras.

Het plan is doorgesproken met eigenaar, de grondgebruiker, belangenorganisaties en overheden, en mede op basis van die gesprekken geoptimaliseerd. In afstemming met Stichting Knotwilg Heteren-Randwijk en Stichting Overbetuwe Groen Natuurlijk is bovendien de kans benut om de twee voormalige woongronden in te passen in het ontwerp. Deze hoger gelegen delen gaan we niet afgraven. Het idee is dat zich op de taluds waardevolle stroomdalvegetaties kunnen ontwikkelen; vegetaties die inmiddels zeldzaam zijn geworden langs de Nederrijn.

Nieuwe vergunningsaanvragen

De in 1985 verkregen ontgrondingsvergunning was nog geldig. Toch hebben we, in lijn met de beoogde wijziging naar natuur, een wijzigingsvergunning aangevraagd en verkregen. Door nieuwe wetgeving sinds 1985 hebben we ook een aantal nieuwe vergunningen aangevraagd. De laatste vergunningen zijn aan het begin van dit jaar door de overheden afgegeven.

Het projectgebied (witte stippellijn) ligt aan de noordzijde van de Randwijkse Uiterwaarden.

Inrichtingsplan

- ① Lint van knotwilgen
- ② Riviermoeras in nieuwe strang
- ③ Nederrijnpad
- ④ Reliëfrijke kruidenvegetatie / ruigte
- ⑤ Natuurontwikkeling door verschraling en aanzetten verlande strang
- ⑥ Voormalige woongronden worden niet vergraven
- ⑦ Stroomdalvegetaties op flauwe, zandige taluds

Natuurlijke meerwaarde door de kleiwinning

Door het kleipakket reliëfvolgend te ontgraven leggen we de onderliggende zandondergrond bloot. Deze zandige ondergrond vormt een goede basis voor de ontwikkeling van een meer gevarieerde en bloemrijke vegetatie. Het afgraven van klei biedt optimale kansen voor natuurontwikkeling. Kleigrond is over het algemeen voedselrijk. Dat betekent dat er snel algemene gras- en ruigtesoorten groeien waardoor andere planten geen kans krijgen om te groeien. Door de klei af te graven, komt de zandbodem deels bloot te liggen. Zand is voedselarm, waardoor er minder snel gras groeit en juist allerlei andere plantensoorten de kans krijgen om tot ontwikkeling te komen.

Met de verlaging ontstaat bovendien ook meer ruimte voor houtige vegetatieontwikkeling, zonder dat deze meteen moet worden verwijderd voor de hoogwaterveiligheid. De hoger gelegen delen worden niet vergraven. Hier kan zich door een aangepast beheer stroomdalgrasland ontwikkelen.

Riviermoeras en ondiep water

Door het uitdiepen en verbreden van de historische strang aan de rand van het gebied - die nu slechts als een ondiepe greppel in het landschap zichtbaar is - ontstaat er naar verwachting riviermoeras en ondiep water. Mogelijk dat diersoorten zoals ringslang, dodaars en allerlei vissoorten

hiervan kunnen profiteren. Het patroon van de historische strang willen we daarnaast graag accentueren door het bestaande lint met (knot)wilgen te versterken.

Waardevolle knotwilgen

Bij de herinrichting wordt rekening gehouden met de waardevolle knotwilgen die aan de randen van het projectgebied aanwezig zijn. De bestaande knotwilgen zijn ingepast in het ontwerp. Er worden in principe geen bomen gekapt. Vanwege achterstallig onderhoud wordt wel overwogen om de knotwilgen op te snoeien.

Aan de randen van het gebied staan waardevolle knotwilgen

Onderzoek naar niet-gesprongen explosieven

De opletende voorbijganger heeft het wellicht al gezien: Recent is er als voorbereiding op de uitvoering een onderzoek naar de aanwezigheid van niet-gesprongen explosieven uitgevoerd. Het gaat hier met name om restanten van munitie uit de Tweede Wereldoorlog.

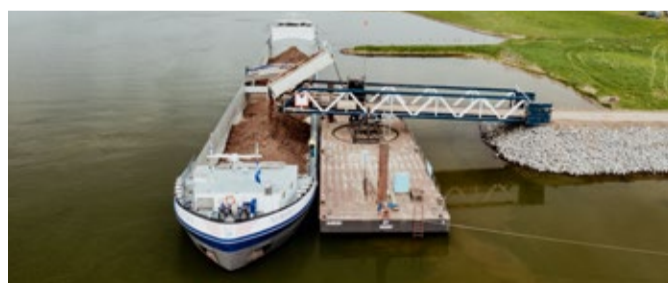
In eerste instantie heeft een detectieonderzoek plaatsgevonden, waarna de gedetecteerde objecten zoveel mogelijk handmatig zijn verwijderd. De dieper gelegen objecten moesten met een minikraan worden vrij-gegraven. Het onderzoek bleek niet voor niks. Er zijn de nodige niet-gesprongen explosieven gevonden. Er kan nu veilig worden gewerkt.

De niet-gesprongen explosieven zijn voorafgaand aan de uitvoering verwijderd.

Uitvoering en planning

In september wordt aan de westzijde van het perceel gestart met de kleiwinning. Voorafgaand aan de start wordt een tijdelijke laadvoorziening aan de oever van de Nederrijn gerealiseerd (zie foto hieronder).

Het werk wordt uitgevoerd met behulp van een kraan. Er wordt een kleipakket van gemiddeld 2,5 meter dik afgegraven. De klei wordt door vrachtwagens naar de laadvoorziening getransporteerd en in het schip geladen. Afgezien van de periodieke aan- en afvoer van materieel vindt er dus geen zwaar transport over de openbare weg plaats. Hiermee willen we hinder voor de directe omgeving zoveel mogelijk voorkomen.

Het project wordt fasegewijs gedurende een periode van 2 tot 3 jaar uitgevoerd. Naar verwachting wordt telkens enkele weken per jaar gewerkt. Dit is afhankelijk van de vraag van steenfabrieken naar het type klei dat hier vrijkomt. Er wordt dus niet continu in het gebied gewerkt.

Plannen van Rijkswaterstaat

Geen onderdeel van het project

Ingenieursbureau Arcadis voert in opdracht van Rijkswaterstaat een onderzoek uit naar de mogelijkheden voor het realiseren van een natuurvriendelijke oever aan de westzijde en aan de oostzijde van ons project. Hierbij kan gedacht worden aan het aanbrengen van meer begroeiing en variatie of het realiseren van een laagte achter de oever

ten behoeve van luwte voor vissoorten. Ons projectgebied valt buiten de scope van de planstudie; het gaat hier dus om een separaat initiatief.

Op www.samenwerkenaanriviernatuur.nl vindt u meer informatie over de plannen van Rijkswaterstaat.

Contact

Heeft u naar aanleiding van deze nieuwsbrief nog vragen? Wij staan u uiteraard graag te woord. U kunt contact opnemen met:

Uitvoering

Ronald Waanders

r.waanders@delgromij.nl

024 348 88 67

Projectvoorbereiding

Jildert Hijlkema

j.hijkema@k3.nl

024 348 88 52